

# श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - दिसम्बर, २०१८

कक्षा- आचार्यप्रथमवर्षम् (SEM-1)	प्रश्नपत्रम् - ४ (New)	गुणाः - ७०
विषयः - नव्यव्याकरणम्	कोड- CC - 4.1.3	समयः - २ तः ५
दिनाङ्कः - १८/१२/२०१८	सन्दर्भग्रन्थः- लघुशब्देन्दुशेखरः (पञ्चसन्धिप्रकरणम्)	

## ॥ प्रथमान्वितिः ॥

प्र-१ उपजीव्यविरोधात् सन्धिर्न अस्याः पङ्क्तेः यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या । ०५

अथवा

माहेश्वरसूत्राणां कृते आम्नायशब्दस्य प्रयोगः कथं साधुः इति स्वग्रन्थदिशा प्रतिपादनीयम् ।

प्र-२ अन्योन्याश्रयदोषस्य निवारणं सर्वान् पक्षान् समुपस्थाप्य स्वाधीतग्रन्थदिशा करणीयम् । १०

अथवा

उपदेश-शब्दः करणघञन्तः कथम् ? स्वाधीतग्रन्थदिशा प्रतिपादयन्तु ।

## ॥ द्वितीयान्वितिः ॥

प्र-३ निम्नलिखितयोरेकस्य सूत्रस्य लघुशब्देन्दुशेखरानुसारं व्याख्या कार्या । ०५

१. आद्यन्तौ टकितौ ।

२. इको यणचि ।

प्र-४ इको गुणवृद्धी सूत्रस्य लघुशब्देन्दुशेखरानुसारं व्याख्या कार्या । १०

अथवा

स्थानिवदादेशोऽनल्विधौ सूत्रस्य यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या ।

## ॥ तृतीयान्वितिः ॥

प्र-५ निम्नलिखितयोरेकस्य सूत्रस्य स्वपाठ्यपुस्तकानुसारं व्याख्या कार्या । ०५

१. उदः स्थास्तम्भोः पूर्वस्य ।

२. डमो ह्रस्वादचि डमुणित्यम् ।

प्र-६ स्तोः श्रुना श्रुः सूत्रस्य लघुशब्देन्दुशेखरानुसारं व्याख्या कार्या । १०

अथवा

यरोऽनुनासिकेऽनुनासिको वा सूत्रस्य यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या ।

॥ चतुर्थान्वितिः ॥

- प्र-७ निम्नलिखितयोरेकस्य सूत्रस्य स्वपाठ्यपुस्तकानुसारं व्याख्या कार्या । ०५
१. सोऽपादादौ ।
  २. व्योर्लघुप्रयत्नतरः शाकटायनस्य ।
- प्र-८ इणः षः सूत्रस्य लघुशब्देन्दुशेखरानुसारं व्याख्या कार्या । १०
- अथवा
- प्रथमयोः पूर्वसवर्णः सूत्रस्य यथाग्रन्थं व्याख्या कार्या ।
- प्र-९ निम्नलिखितेषु केषाञ्चित् दशप्रश्नानां लघूत्तरं लेख्यम् । १०
१. लघुशब्देन्दुशेखरस्य कर्ता कः ?
  २. माहेश्वरसूत्रेषु सन्धिकार्यं कथं न भवति ?
  ३. अनुबन्धानाम् अच्यत्याहारे ग्रहणाभावे कति हेतवः भाष्ये उक्ताः सन्ति ?
  ४. आदेच उपदेशेऽशिति इति सूत्रे उपदेश-शब्दः करणघञन्तः उत भावघञन्तः ?
  ५. मित् आगमः कस्य अवयवो भवति ?
  ६. आन्तर्यं कतिविधं भवति ?
  ७. गुणकृतस्य आन्तर्यस्य किम् उदाहरणम् ?
  ८. न पदान्ताद्विर्वचन.....जश्चर्विधिषु सूत्रस्य पदान्तविधौ विधि-शब्दे धा-धातोः कस्मिन् अर्थे किं प्रत्ययो विद्यते ?
  ९. मोऽनुस्वारः सूत्रेण कीदृशस्य मकारस्य स्थाने अनुस्वारो भवति ?
  १०. नश्चापदान्तस्य झलि सूत्रेण कीदृशस्य मकारस्य स्थाने अनुस्वारो भवति ?
  ११. डः सि धुट् सूत्रे सि इत्यत्र सप्तमी विभक्तिः कस्याः विभक्तेः अर्थे अस्ति ?
  १२. हे मपरे वा सूत्रे मपरे इत्यत्र कः समासः ?
  १३. नमस्करोति इत्यत्र नमः + करोति इत्यवस्थायां विसर्गस्य स्थाने सकारः केन सूत्रेण भवति ?
  १४. इदुदुपधस्य चाप्रत्ययस्य सूत्रेण विसर्गस्य स्थाने कः आदेशो भवति ?
  १५. द्रलोपे पूर्वस्य दीर्घोऽण सूत्रेण पूर्वस्य अणः स्थाने कः आदेशो भवति ?